

1. a) Alakítsd át a következő mondatokat tagadóvá úgy, hogy a kiemelt mondatrészek is tagadóvá váljanak!

A) **Bárkinek** elmondhatod.

.....

B) **Valahol** megvan a telefonom.

.....

b) A kiemelt mondatrészekeken kívül melyik mondatrész vált még tagadóvá? .....

2. Alakítsd át az alábbi kijelentő mondatokat felszólítóvá! Mindig a példának megfelelő alakot írd be!

Pl.: Béla megtanulja a leckét. → Béla, tanuld meg a leckét!

a) Béla megmondja az igazat. → Béla, ... az igazat!

b) Anyu hisz nekem. → Anyu, ... nekem!

c) Zoli kinyitja az ablakot. → Zoli, ... az ablakot!

d) Kati idehossa a füzetét. → Kati, ... a füzetedet!

e) Géza nem játszik a labdával. → Géza, ne ..... a labdával!

3. A kommunikáció során sokszor nem pontosan azt mondjuk, mint amit gondolunk. Alakítsd át a következő mondatokat a beszélő valódi szándékát kifejező **mondatokká!**

a mondat	a beszélő valódi szándéka
<i>példa: Kinyitnád az ablakot?</i>	<i>Nyisd ki az ablakot!</i>
a) Most pedig kitakarítod a szobádat.	
b) Ugye nem kérsz több fagyilaltot?	
c) Azt hiszed, hogy ez vicces volt?	

4. Pótold a mondatvégi hiányzó írásjeleket!

Vajon visszajön még ma
Tyű, milyen szép lett
Gyere, menjünk együtt
Bárcsak kisütne már a nap
A legjobb barát a könyv
Óh, már iskolába kell menni
Csodálatosan szólnak a madarak

5. Alakítsd át az alábbi mondatokat tagadó, ill. tiltó mondatokká!

Az idei nyár nagyon meleg volt.

.....

Azt a könyvet szeretném elolvasni.

.....

Kati volt nálunk tegnap.

.....

Üljetek le! .....

6. Húzd alá a tőmondatokat!

A házeresz zizeg, kopog.
Zuhog a langyos nyári lé.
Felhős az ég.
Balra át.
Nemsokára alkonyodik.

7. Alakítsd át a mondatok kérdő mondatokká az -e kérdőszó alkalmazásával!

A szerelő már megjavította a vízcsapot.

.....

A versenyt meg fogjuk nyerni.

.....

Nem adnád oda neki a füzetedet.

.....

Barátod meg szokta mondani az igazat.

.....

8. Csoportosítsd az alábbi párbeszéd mondatait szerkezetük szerint! Írd a mondat számát a megfelelő helyre!

(1) Hány óra van? (2) Negyed hét múlt öt perccel. (3) Akkor igyekezni kell.

(4) Mindjárt indul a repülőnk. (5) És még meg kell keresnem az egyik barátomat.

(6) Nála lesznek a lakáskulcsaim. (7) Ő vigyáz majd a lakásra. (8) Hívjunk taxit!

(9) Telefonálj! (10) Jó! (11) Itt is van a taxi. (12) Indulhatunk.

Tőmondat:

Hiányos mondat:

Tagolatlan mondat:

Bővített mondat:

9. Keress szószerkezetenként 2-2 példát a szövegből a táblázat kitöltéséhez! A táblázat mindegyik pontozott vonalára csak egy szószerkezetet írd!

Ritka virágunk az ernyős körtike. Az Őrségben vagy a Bükkben is megtalálható ez a védett növény. Örökzöld, lándzsás levelei örvösen állnak, és virágai kis ernyőben rendeződnek.

állítmány-alany kapcsolat	alárendelő szó szerkezet (állítmány-alany nem lehet)	mellérendelő szó szerkezet
....	....	....

10. Írj egy-egy példát a megadott szó szerkezetre az alábbi kis szövegből!

A zebrákról

Afrikában évszázadok óta népes családokban élnek, minden társukat személyesen ismerik. Legfontosabb azonosító jellegzetességük testük csíkok alkotta mintázata.

Pl.: helyhatározós szó szerkezet: Afrikában élnek

a) tárgyas szó szerkezet: .....

b) időhatározós szó szerkezet: .....

c) minőségjelzős szó szerkezet: .....

d) birtokos jelzős szó szerkezet: .....

Fogalmazás

Írj 10-12 mondatos történetet, melynek tanulsága az alábbi közmondás!

A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát.

.....